

REKENKAMERCOMMISSIE OMMEN

Onderzoek naar de overeenkomsten tussen de thema's 2013 tot en met 2017

THEMA'S

2013 Verkeersveiligheid rondom scholen

2014 Burgerparticipatie

2015 Inkoop- en aanbestedingsbeleid

2016 Woonbeleid

2017 Handhaving

Aanleiding

De Rekenkamercommissie heeft de onderzoeksrapporten van de afgelopen 5 jaar (2013 tot en met 2017) bekeken op overeenkomsten tussen de 5 onderzoeksrapporten daar waar het gaat om conclusies en aanbevelingen.

Het gaat om de thema's: Verkeersveiligheid rondom scholen, Burgerparticipatie, Inkoop- en aanbestedingsbeleid, Woonbeleid, Handhaving in de gemeente Ommen.

De reden om de 5 thema's naast elkaar te leggen is dat het de rekenkamercommissie op is gevallen, na een aantal onderzoeken te hebben gedaan, dat er op meerdere punten dezelfde conclusies en aanbevelingen worden getrokken los van het gekozen onderzoeksthema.

Doelstelling

Om het gehele (beleids)proces voor de ambtelijke organisatie, het college en de gemeenteraad nog beter te kunnen laten verlopen is ervoor gekozen om de onderzoeksrapporten naast elkaar te leggen en te kijken welke overlappings er zitten in de rapporten.

De Rekenkamercommissie hoopt hiermee de ambtelijke organisatie, het college en de gemeenteraad handvatten te geven voor toekomstig beleid. De overeenkomsten uit de onderzoeken zijn verwoord in de hoofdstukken Conclusies en Aanbevelingen.

Conclusies over de vijf thema's die onderzocht zijn in 2013 tot en met 2017

Continue proces

Positief bij de vijf thema's die onderzocht zijn is steeds dat het beleid goed voldoet aan de formele/juridische eisen. Verder worden de gemeenteraad en de inwoners over het algemeen vanaf het begin goed betrokken bij de vraagstelling/bij beleidsvoorbereiding en beleidsbepaling. De raad is daar tevreden over.

De betrokkenheid van de raad wordt verderop in het beleidsproces minder. Bij de informatievoorziening, tussenstand overbrengen naar de raad, tussendoor toetsen of de doelstellingen wel gehaald zijn en waarom er afwijkingen zijn, daar wordt over het algemeen minder goed en minder constant over gecommuniceerd. Daarom is het voor de raad moeilijk om verderop in het beleidsproces (bij) te sturen. De raad *kan* wel sturen bij de formele momenten, alleen ontbreekt de nodige informatie om dat goed te doen.

In dat continue proces is niet altijd zichtbaar voor de raad, college, ambtelijke organisatie en inwoners wanneer er informatie of terugkoppeling wordt gegeven. Voor de duidelijkheid en transparantie in de besluitvorming is weten wanneer terugkoppeling plaatsvindt wel een vereiste.

Verder kan er verbetering aangebracht worden in het sturen op out-come. Bij out-come gaat het erom te formuleren wat je wilt bereiken, wat het resultaat is (altijd positief geformuleerd). Hoe weet je dat je bereikt hebt wat je wilt bereiken. Wat heb je ervoor nodig in welke tijd en met wie. Welke waarde wordt gerealiseerd met de outcome. Als daar monitoring en evaluatie op aansluit wordt ook gemakkelijker inzichtelijk wat de bijdrage van de uitgevoerde activiteiten aan de geformuleerde doelen is. En ook wat het effect is als de doelen niet of gedeeltelijk zijn behaald. Ook blijkt uit de 5 onderzochte thema's dat er meer de relatie gelegd kan worden tussen de verschillende beleidsterreinen, zoals bv tussen grondbeleid, ruimtelijke ordening en de woonvisie/het woonbeleid.

Bij sommige onderzochte onderwerpen is het borgen van de deskundigheid binnen de gemeente een aandachtspunt. Dit komt vooral naar voren als invloed/afstemming met externe partijen aan de orde is.

Risico's

Er zijn te weinig risicomodellen, waardoor de gemeente Ommen onvoldoende in beeld heeft wat de consequenties zijn van de gekozen weg.

Aanbevelingen naar aanleiding van de vijf thema's die onderzocht zijn in 2013 tot en met 2017

Continue proces

Geef (nog) meer aandacht aan het continue proces. Dat wil zeggen dat vanaf de start van een beleidsproces tot en met de outcome elke stap goed op elkaar moet worden afgestemd en gemonitord. Wees helder in wat je wilt bereiken en hoe je dat wilt bereiken. Zorg voor indicatoren bij de doelstellingen of geef doelstellingen een specifieke financiële vertaling.

Zorg dat de raad in beeld heeft hoe de doelen van de verschillende beleidsterreinen zich tot elkaar verhouden. Als dat beeld er is kan de raad beter sturen op hoofdlijnen omdat ze dan weet wat (bij)sturing op het ene beleidsterrein voor invloed heeft op het andere beleidsterrein.

Relateer monitoring en evaluatie aan de operationalisering van het beleid. Zorg daarbij voor een plan van aanpak. Als je dat hebt is monitoring/voortgangsbewaking en evaluatie ook gemakkelijker te doen en kan de raad daarover concreter worden geïnformeerd. Bij constante evaluatie wordt ook meer een leereffect gewaarborgd.

Evalueer regelmatig en neem dit ook op in het beleidsproces.

Stel als raad zelf vast wat de gewenste wijze van informatievoorziening is: inhoud, de frequentie en de keuzes waarbij raadsbetrokkenheid nodig is, enzovoorts. Maak, in het verlengde van wat wordt vastgesteld over de informatievoorziening, expliciete afspraken met het college over de onderlinge verdeling van rollen: welke zaken kan het college afhandelen, wat valt onder de beslisbevoegdheid van de raad. Formuleer opdrachten concreet, zodat het college weet binnen welke kaders ze moet handelen en controleer daarop als raad.

Neem communicatiemomenten op voor het gehele beleidsproces en laat alle stappen goed op elkaar aansluiten. Iedere partij weet dan waar hij aan toe is: inwoners, raad, college en ambtelijke organisatie kunnen bij eventueel niet nagekomen afspraken daarop terugvallen. Communiceer dit aan het begin van het traject. Dat hoeft niet altijd voor een heel jaar al vast te liggen en kan in de tijd bijgesteld worden op basis van voortschrijdend inzicht, maar moet dan wel weer met alle betrokkenen gecommuniceerd en daar waar mogelijk afgestemd worden. Daardoor kan het gehele proces soepeler gaan lopen, is het inzichtelijker voor de raad en kan zij beter sturen.

Zorg ervoor dat deskundigheid op een goede wijze wordt geborgd binnen de organisatie ook daar en juist daar waar invloed/afstemming met externe partijen aan de orde is.

Risico's

Pas risicomodellen toe op elk beleidsterrein. Dat bevordert het bewust weten, kiezen en bijsturen. Als er voorstellen worden gedaan voor vernieuwing/het maken van keuzes dan is het goed, ook juist voor de raad, om te weten welke risico's welk beleid met zich meebrengt. Dat maakt het kiezen bewuster. Als na bv een jaar het thema wordt geëvalueerd weet de raad wat de risico's waren en kan ook daar op geëvalueerd worden en waar nodig op bijgestuurd. Dat maakt ook de evaluatie sterker.

Ter toelichting: het lijkt misschien wel arbeidsintensief om dat toe te passen, maar het geeft veel voordelen en tijdwinst om de eventuele risico's aan het begin helder te krijgen zodat er beter op geanticipeerd kan worden als er later in het proces een tegenvaller is.